

JDEME NA TO OD LESA

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

LESNÍ KLUB OSLAVÁNEK

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA - str.2
2. POSLÁNÍ, VIZE, INSPIRACE - str. 3
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ - str. 3
 3. 1 Věcné podmínky - str. 3
 3. 2 Životospráva - str. 3
 3. 3 Psychosociální podmínky - str. 4
 3. 4 Organizace vzdělávání - str. 6
 3. 5 Řízení Lesního klubu - str. 8
 3. 6 Spoluúčast rodičů - str. 9
4. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET - str. 9
5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ NADANÝCH - str. 9
6. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU - str. 10
 - 6.1 Zaměření Lesního klubu - str. 10
 - 6.2 Metody a formy vzdělávání - str. 11
7. VZDĚLÁVACÍ OBSAH - str. 11
 - 7.1 Integrované bloky, klíčové kompetence - str. 12
8. EVALUACE - str. 14
 - 8.1 Evaluace dětí - str. 14
 - 8.2 Evaluace pedagoga, Etický kodex pedagoga - str. 14
 - 8.3 Evaluace programu a klubu - str. 16

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Provozovatel:

Lesní spolek Oslavánek, Jedov 5, Náměšř nad Oslavou 675 71, IČO: 04798074

Provozovna Lesního klubu Oslavánek se nachází na adrese U Vícenického Žlebu 2, Náměšř nad Oslavou 675 71

Webové stránky: www.oslavanek.cz

Předseda spolku:

Ing. Martin Melichar

tel.: 608662573

e-mail: mmelichar@centrum.cz

Kontaktní osoba:

Michaela Marková – koordinátorka

tel.: 734364322

e-mail: info@oslavanek.cz

Hlavní pedagog:

Jitka Valehrachová

tel.: 608104135

e-mail: jitka@oslavanek.cz

Průvodkyně/pedagogové:

Michaela Marková, Jitka Valehrachová, Drahomíra Pekárková

Výkonná rada Lesního spolku Oslavánek:

Martin Melichar, Michaela Marková, Jitka Valehrachová, Petra Bölskei

ŠVP zpracovaly:

Johana Kubíčková, Jitka Hadrabová, Soňa Malá, Michaela Marková

Kapacita Lesního klubu (dále LK): 2 pedagogové na skupinu 12 dětí na den

Provozní doba: 8-16:00 od pondělí do čtvrtka

Lokalita klubu: Lesní klub Oslavánek se nachází v okrajové oblasti města Náměšř nad Oslavou v zahradě uprostřed polí v bezprostřední blízkosti lesa. Zahrada je zatravněná se vzrostlými listnatými stromy. Uprostřed zahrady je umístěna zahradní chatka a jurta.

Charakter a specifika LK: Na pozemku je dětem k dispozici jurta se sociálním zázemím, zastřešená

pergola, přírodní herní prvky, pískoviště, venkovní kuchyňka, záhony.

Dostupnost: S přihlédnutím na roční období je dostupnost LK Oslavánek bezbariérová. Lze přijít pěšky či přijet autem.

2

2. POSLÁNÍ, VIZE, INSPIRACE

Společně tvořit bezpečné místo, kde jsou děti samy sebou. Zde mohou svobodně jednat a prožívat vše, co potřebují v souladu se svým individuálním vývojem. Všichni členové Oslavánku - děti, průvodkyně, rodiče - jsou spolutvůrci tohoto bezpečného prostoru.

Inspiruje nás přírodní, waldorfská a intuitivní pedagogika, zejména pak dánská pedagožka Helle Heckmann a její kniha „Pomalé rodičovství“.

Historie LK: Lesní spolek Oslavánek (zřizovatel a provozovatel LK) je nezisková organizace, která vznikla v březnu 2016 díky otevřeným a aktivním rodičům v Náměšti nad Oslavou a okolí. Rodiče toužící po výchově dětí v přírodě a v souladu s ní se scházeli tak dlouho (traduje se, že celých pět let), až na jedno jejich setkání zavítaly budoucí zakladatelky spolku, které se rozhodly dát dětem v Náměšti možnost hrát si a učit se v přírodě.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Jurta

Do jurty kruhového půdorysu o průměru 6,7 m se vstupuje přes pergolu, která slouží jako šatna k převlékání svrchního oblečení a obuvi dětí. Vedle šatny je 2x sociální zařízení s ekologickou pilinovou toaletou. V jurtě je prostor opticky rozčleněn na funkční zóny - kuchyňka s plynovým vařičem a dřezem, jídelní a tvořivá část s velkým stolem a policemi na nádobí a výtvarniny, odpočinková s matracemi a přikrývkami a herní s hračkami a knihami. Uprostřed jurty jsou umístěna kamna na dřevo, před dotykem a spálením chrání děti železná ohrádka.

Chata

V chatě se nachází vstupní místnost využívaná jako šatna pro převlékání a uložení náhradního oblečení pro potřeby dětí. V šatně jsou police s pomůckami dětí pro výuku. Vedle šatny se nachází sociální zařízení s ekologickou pilinovou toaletou. Hlavní místnost sloužící jako učebna, herna, jídelna a tvůrčí ateliér je umístěna za šatnou. Na hlavní místnost navazuje malá kuchyňka s plynovým sporákem, který umožňuje ohřev vody a všeho potřebného. Na chatu navazuje pergola chránící vstup do chaty. Pod pergolou jsou umístěné dva stoly sloužící společnému stolování a různým tvůrčím a pracovním činnostem. Součástí tohoto zázemí je funkční hliněná pec.

Zahrada

Zahrada je o rozloze 966 m², terén plochy je zatravněný se vzrostlými listnatými stromy, třešněmi, višní, meruňkou, lískami a ořešákem. Zahrada nabízí spoustu herních zákoutí, vzniklých vlastní iniciativou dětí, průvodkyň a rodičů (například venkovní kuchyňku, lezecí stromy, lanový park, slackline, hmyzí hotely, barevné špalky a skrýše). Kromě herních zákoutí můžete na zahradě najít záhonky se zeleninou a kompost, které v průběhu roku průvodkyně využívají pro pedagogickou činnost.

Okolí

Zázemí LK je usazeno v polích v bezprostřední blízkosti lesa. Znamé stezky a lesní cesty nás dovedou k Okareckému potoku a k přehradě Vícenický Žleb. Okolí nabízí nepřebernou škálu ve výběru terénu od jednoduchých polních a lesních cest, přes rozlehlou louku skrytou v lese až po divočinu se skalami, jeskyněmi a mokřady.

3. 2 Životospráva

Děti mají denně dostatek pohybu, jenž rozvíjí jejich fyzickou zdatnost. Proměnlivost přírody a počasí přirozeně zvyšuje jejich odolnost a imunitu. Většinu dne děti tráví venku na čerstvém vzduchu.

3

Stravování

Stravování se skládá z dopolední svačiny, oběda a odpolední svačiny. Dopolední svačina probíhá zpravidla mimo zázemí v terénu (lese).

Dopolední a odpolední svačinu si děti přinášejí z domova. Oběd je zpravidla připravován rodiči a vydávaný pověřenou průvodkyní. Průvodkyně dbají na vytváření a dodržování hygienických a stravovacích návyků dětí. Pokud je vaření oběda součástí vzdělávacího programu dne, je oběd za dodržování hygienických podmínek připravován v zázemí LK nebo na ohni pod dohledem a vedením průvodkyň.

Děti mají celý den k dispozici pitnou vodu. Láhve s pitím, v chladném počasí termosky s čajem, si děti přinášejí z domova. Průvodkyně po celý den dohlížejí na pitný režim dětí, vedou děti k pití, v případě potřeby je dítěti doplněna do láhve voda, v chladném počasí teplý čaj do termosky.

Odpočinek

Po obědě jsou děti vedeny k odpočinku u četby knihy. Žádné dítě není nucené spát, průvodkyně respektují individuální potřeby odpočinku. Nejstarší děti (poslední předškolní rok), se po odpočinku a poslechu četby v určený den věnují předškolní průpravě.

3. 3 Psychosociální podmínky

Všechny průvodkyně vytvářejí dětem takové prostředí, ve kterém se cítí bezpečně a spokojeně. Průvodkyně respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Všechny děti v našem klubu mají stejná práva i povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či naopak. Volnost a osobní svoboda dětí je respektována do určité míry, v klubu máme nastaveny pevné hranice, které vyplývají z pravidel LK (viz součást SK v samostatném dokumentu). Tato pravidla se vytváří společně s dětmi a každé dítě se je při příchodu do LK učí v rámci denního programu. Průvodkyně vedou děti k aktivní spoluúčasti a samostatnému rozhodování při všech činnostech. Snaží se o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná a přispívá k navození přátelských vztahů a vzájemné důvěře. Po celý den převažuje kladné hodnocení dítěte, podporujeme děti nebát se samostatně pracovat a hlavně, důvěřovat si. Dále u dětí rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, podporu a pomoc. Děti jsou seznamovány s určitými pravidly chování ve skupině tak, aby se utvořil kolektiv, ve kterém bude všem dětem dobře. Průvodkyně se dostatečně věnují vztahům v kolektivu a

nenásilnou formou dbají na prevenci šikany a jiných patologických jevů u dětí. Nově přicházejícím dětem nabízíme adaptační režim (s ohledem na potřeby dítěte může rodič trávit půl či celý den v klubu s dítětem při programu, a to po dobu max. jeden měsíc). Všechny děti jsou přiměřeně zatěžovány, vždy s ohledem na jejich možnosti. Každodenní pobyt dětí v přírodě ve věkově smíšeném kolektivu je garantem zdravého utváření osobnosti dětí. Příroda dnes a denně dotuje děti smysluplnými impulsy. Děti mohou pracovat s různými přírodními materiály, které podněcují jejich tvořivost. Děti se učí přirozeným zákonitostem a souvislostem, které v nich rozvíjí pocit zodpovědnosti a sounáležitosti se vším živým kolem sebe.

Komunitní způsob fungování LK

Komunitní způsob vedení LK je jedním z hlavních pilířů Oslavánku. Vše bylo a je tvořeno komunitně s rodiči a sympatizanty Lesního spolku Oslavánek. Komunitní přístup přináší dětem pocit, že LK je přirozeně integrovaná do života rodiny a celého společenství. Děti se tak mohou učit z širší palety vzorů, protože rodiče se podílejí svojí prací a účastí na budování a utváření celkové atmosféry LK. Pro

4

děti je to cenná zkušenost, že každý může svým dílem obohatit společenství, a že každý v něm má své místo. Rodiče se účastní a podílejí na chodu LK Oslavánek díky:

- společným přípravám slavností
- účastí na slavnostech
- společnému budování zázemí při pravidelných brigádách
- komunikaci průvodkyně s rodiči
- víkendovým rodinným pobytům

Pro LK Oslavánek jsou důležité následující hodnoty, které jsou součástí výchovně-vzdělávacího programu. Průvodkyně vědomě předávají tyto hodnoty tím, že je žijí a praktikují v denním rytmu:

Láska

Láska ke všemu živému, láska k přírodě, láska sama k sobě i láska k druhým. Všichni v kolektivu (děti + průvodkyně) jsou kamarádi, tak se i oslovujeme. Děti si s průvodkyněmi tykají, a když si nemohou vzpomenout na jejich jméno, oslovují je „teta“. Díky malému počtu dětí se může průvodkyně věnovat tomu dítěti, které to zrovna potřebuje a díky rodinné atmosféře v komunitě dát dítěti lásku téměř mateřskou, když ji zrovna potřebuje v podobě objetí, pohlazení, pofoukání bolístky, utření slz od pláče a podobně.

Pravdivost

Průvodkyně jednájí pravdivě, dětem říkají pravdu a vyhýbají se ironii, které děti zatím nerozumí. Když vidím, že se někomu děje bezpráví, nahlédnu do situace, chci znát pravdu a pomůžu dětem nalézt spravedlivé řešení. Průvodkyně vedou děti k pravdě, a i když může být nepříjemná, je vždy nejlepším řešením. Lež má krátké nohy. Průvodkyně používají příběhy a ukázky ze života, aby dětem ukázaly, jak je pravda důležitá. Lež používají děti ze strachu před trestem, my děti netrestáme, a proto nemají důvod lhát. Pokud dítě udělá něco, za co se stydí a nechce se přiznat – pomocí spoluúčasti průvodkyně a ostatních dětí věc napravíme společně. Denní činnosti (příprava oběda, topení, sekání dřeva, úklid) provádějí průvodkyně v součinnosti s dětmi, čímž je učí potřebě

postarat se o domácnost, ukazují kladný vztah k práci jako takové. Např. když uklízím, dělám to proto, aby bylo čisto a děti i průvodkyně se v zázemí cítily dobře, dělám tuto činnost s láskou a se záměrem čistoty.

Bezpečí

Všichni členové LK vytvářejí bezpečné prostředí pro děti a ostatní v klubu. Díky pravidlům, které vždy na začátku školního roku s dětmi opakujeme, mají děti pevné hranice, o které se mohou opřít. Pravidla jsou následující:

- jsem na dohled a na doslech, hlídám si svého průvodce
- klacek v lese mám dlouhý jako moje ruka, pokud si vyberu delší – hlídám si oba konce klacku a pokud někoho omylem udeřím – klacek bude zkrácen na délku ruky
- „To se mi nelíbí“ - pokud toto uslyším od kamaráda, zastavím své jednání
- pokud třikrát uslyším „To se mi nelíbí“ od průvodkyně, chytnu průvodkyni za ruku a do smlouveného časového bodu se jí budu držet
- nenosím do klubu vlastní hračky
- uklízím po sobě pomůcky a hračky na své místo

5

- batůžek a své oblečení mám vždy na háčku s mou značkou
- odpadky v zázemí vyhazuji do tříděných košů, v lese do tašky na odpadky

Svoboda

Děti se často svobodně rozhodují, např. na jakém místě si dáme svačinu, které místo bude cílem výpravy, jakou budeme číst knížku. Při vícero řešeních učíme děti hlasovat, počítat hlasy a tím rovnou rozvíjíme i matematické kompetence. Učíme děti, že i svoboda má své hranice (viz pravidla) a že je třeba brát ohled na svobodu druhých. Také učíme děti pochopit svobodu přírody a živých organismů v ní, např. můžeme pozorovat ploštic v lese, ale poté je třeba ji pustit zpět do volné přírody.

Odpovědnost

Děti již od prvního dne v klubu vedeme k odpovědnosti za své činy, své věci a své bytí. Již tříletým dětem je třeba vysvětlit odpovědnost sami za sebe. Vše co ve společenství (klub, příroda) uděláme, nese následky. Pomocí rozebírání denních situací ukazujeme propojenost svobody a odpovědnosti každého z nás.

Přátelství

Průvodkyně jdou příkladem v přátelském přístupu v komunitě. I když mi kamarád před chvílí nedopatřením ublížil, je dobré mu odpustit a jít dál, být zase kamarády. Učíme děti se vcítit do druhých, být jim nápomocný v těžké chvíli, pomoci, když je to třeba, omluvit se, když je třeba. Oslovování dětí „kamarádi“ umocňuje tuto hodnotu a děti se opravdu stávají kamarády průvodkyně. Průvodkyně respektují děti a tak i děti respektují průvodkyně. Pokud průvodkyně vycítí absenci respektu od dětí, je třeba situaci řešit např. promluvou s dětmi na ranním kruhu nebo ve vhodné chvíli před obědem.

3. 4 Organizace vzdělávání

Děti jsou do LK přijímány buď v rámci zápisu, nebo v průběhu školního roku až do naplnění kapacity. Děti jsou do LK přijímány na základě návštěvy a pohovoru mezi rodinou a koordinátorkou (případně dalším pedagogem). Většinou proběhne návštěva LK a zkušební den. Zkušební den je možnost pro rodiče a nově příchozí dítě si vyzkoušet běh a režim školky. Při zkušebním dni může být rodič/rodiče s dítětem přítomni celému programu LK. Po vzájemné domluvě mezi koordinátorkou a rodiči vyplní rodič „Smlouvu o docházce“ a „Zdravotní dotazník“. Kapacita je 12 dětí ve skupině na den, skupina je věkově smíšená. Termín zápisu vypisuje po dohodě koordinátorka LK.

Rytmus roku

Rytmus roku vychází přirozeně z dění a koloběhu v přírodě. Ve Školním vzdělávacím programu Lesního klubu Oslavánek navazujeme na lidové tradice spojené s děním a koloběhem přírody. Též začleňujeme tematické celky vycházející z environmentální výchovy. Každý měsíc děti prožijí tematicky sestavený celek z her, písniček, říkadel, pohybových aktivit, výtvarného tvoření, řemesel, výprav a aktivit zaměřených na poznání.

6

Rytmus měsíce

Pedagogický program vychází z rytmu roku a jeho měsíčních celků (integrované bloky). Každý měsíc dochází k proměnám přírody, které inspirují tematický program v Oslavánku. Dění v přírodě reflektujeme skrze slavnosti, výlety a setkání.

Režim dne

- 8:00 – 9:00 – příchod dětí do zahrady, hry a činnosti dle vlastní volby, spolupráce s průvodkyní, volná hra
- 9:00 – 9:30 ranní kruh, píseň měsíce, pohyb, tanec
- 9:30 – 12:30 výprava do lesa, svačina, vyprávění a dramatizace pohádek a příběhů, vedená a volná činnost v lese, návrat do zázemí
- 12:30 – 13:00 hygiena, předobědový rituál, oběd
- 13:00 - 14:00 odpolední odpočinek, čtení a prohlížení knížek
- 14:00 - 14:30 odpolední volná hra
- 14:30 – 15:00 odpolední svačina
- 15:00 – 16:00 odpolední program (výtvarný, hudební, pohybový, divadelní)

- 15:30 – 16:00 vyzvedávání dětí

Výčet činností „ve třídě“:

- Cílená nabídka pedagoga: dětem jsou nabízeny hry, básničky, pohybová říkadla, písničky, hra na hudební nástroje a perkuse, tvořivé aktivity, práce na zahradě, práce s knihami a didaktickými pomůckami, četba atd., které se většinou odehrávají v zahradě LK. Do těchto aktivit nejsou děti programově nuceny a je respektována jejich potřeba volné hry. Některé aktivity jsou jim nabízeny formou „nástrah“ - tzn. nastražím didaktickou pomůcku a je na dětech, zda tuto nabídku využijí.
- Volná hra dětí: je nedílnou součástí přirozeného rozvoje osobnosti u dětí předškolního věku. Děti u ní mají možnost rozvíjet většinu cílových kompetencí. Pro volnou hru v LK Oslavánek je vymezen čas před ranním kruhem, na výpravě v lese či odpoledne po odpočinku.
- Environmentální výchova: pedagog dětem nabízí aktivity, jež mají pomoci v chápání přírodních dějů, poznávání přírody a přirozené provázanosti dění. V Oslavánku se převážně odehrává během pobytu dětí v lese nebo při tematicky zaměřených programech v rámci výletního dne.
- Předškolní příprava: v Oslavánku probíhá tři dny v týdnu jak v rámci dopoledního programu, tak v odpolední fázi, kdy se u předškolních dětí pedagog soustředí, mj. na základě pracovních listů, o dosažení školní zralosti. Předškolní výchova obsahuje grafomotorická cvičení pro rozvoj jemné motoriky, předmatematickou výchovu pro uchopení základní matematické představivosti, základní znalost abecedy a číslic, znalost barev a rozvoj logického myšlení. Podstatná část předškolní přípravy spočívá v účasti na pravidelných výletech, kterými se rozvíjejí kompetence činnosti a občanské.
- Mimoklubové aktivity: děti v Oslavánku nejsou fixovány pouze na prostředí a bezprostřední okolí. Jsou to například návštěvy divadla, muzea, dílny, ekocenter a jiných vzdělávacích zařízení, knihovny apod.

7

- Tvořivé prostředí: součástí vzdělávací nabídky je i tvořivé prostředí jako pískoviště, blátivá kuchyňka, řemeslná dílna, dřevěné didaktické hračky, hudební nástroje a materiály pro tvoření v zázemí chaty/jurty.
- Zaměření na sebeobsluhu: každodenní pobyt venku si klade vyšší nároky na samostatnost a sebeobslužnost dětí. Tyto kvality se také snažíme u dětí cíleně rozvíjet.
- Slavnosti: jsou důležitým specifikem našeho LK. Slavnosti jsou součástí čtvrtletního programu. Jsou také motivačním prvkem každodenních aktivit dětí, zdrojem radosti a sounáležitosti při společných setkáních rodičů, dětí a týmu Oslavánku.

3.5 Řízení Lesního klubu

Vedením LK je pověřena Výkonná rada spolku a koordinační činnosti LK je pověřena koordinátorka. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny skrze pracovní náplně.

Vnitřní informační systém - mezi zaměstnanci:

- Pravidelné pedagogické schůzky týmu – 1krát za měsíc

- Roční schůze týmu a Výkonné rady - na konci školního roku
- Schůze Výkonné rady – min. 1krát ročně
 - Členská schůze - min. 1krát ročně
- E-mailová komunikace Výkonné rady – kdykoliv je třeba
- Individuální konzultace v týmu – kdykoliv je třeba

Vnější informační systém – komunikace s rodiči:

- Nástěnka v zázemí klubu, Vzkazovník
- Elektronická pošta – minimálně jednou měsíčně obdrží rodiče informační e-mail s programem na příští měsíc
- Společné setkání s rodiči – rodičovské schůzky
- Členská schůze Lesního spolku Oslavánek – min. 1krát do roka
- Individuální konzultace – kdykoliv je třeba
- Webové stránky, Facebookový profil Oslavánek, Facebooková skupina
- Slavnosti školky, brigády, rodinné víkendové pobyty

3. 6 Spoluúčast rodičů

Chod LK Oslavánek by se neobešel bez spolupráce s rodiči dětí. Komunitní způsob fungování je jeho podstatou a bez něho by nemohl plnohodnotně fungovat. Na výchově dětí se tak aktivně podílí celá komunita rodičů a pomáhá vytvářet zdravé a plnohodnotné prostředí pro jejich růst. Dobré vztahy mezi pedagogy a rodiči dětí jsou vystavěny na základě společné spolupráce a možnosti společných prožitků. Rodiče dětí se mohou podílet na chodu a organizaci klubu (spolupráce na brigádách, materiální výpomoc, dotace, příprava slavnosti, narozeniny dětí, organizace spolujízd atd.) Rodiče dětí jsou pravidelně informováni o dění ve školce e-mailem, informacemi vyvěšenými na webu nebo Facebooku a setkáváním s průvodci.

Podmínkou umístění dítěte do LK Oslavánek je členství v Lesním spolku Oslavánek alespoň jednoho z rodičů. Což také prohlubuje komunitní přístup rodičů. Členové spolku dostávají informace o chodu LK a mohou společně tvořit jeho budoucnost. Povinností člena spolku je účast na Členské schůzi jedenkrát ročně.

Rodič má právo projevit jakékoliv připomínky k chodu LK, má právo svými náměty a nápady přispívat k obohacení výchovného programu (viz Vzkazovník v zázemí LK). Rodiče dětí se mohou informovat o

cílech, zaměření, formách a obsahu vzdělávání vycházející ze Školního vzdělávacího programu LK Oslavánek a informovat se o vzdělávání dítěte a případně projednat podstatné připomínky k jeho vzdělávání.

Záležitosti spadající do kompetence pedagoga řeší rodič s průvodcem nebo s hlavním pedagogem LK Oslavánek. V případě provozních záležitostí se obrací na koordinátorku LK Oslavánek.

Rodičovská schůzka: Program setkání koncipuje koordinátorka LK Oslavánek.

Rodiče jsou povinni se pravidelných setkání účastnit.

Rodičovská schůzka se odehrává přibližně 1x za pololetí nebo dle potřeby.

Slavnosti: ke vzájemné přátelské interakci napomáhá i pravidelné pořádání Podzimní, Zimní, Jarní a Letní slavnosti.

4. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

LK Oslavánek navštěvují děti zpravidla od tří let. Děti od věku 2 let jsou přijímány pouze se staršími sourozenci nebo po domluvě.

5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ NADANÝCH

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných vycházíme z paragrafu 16 odst. 9 školského zákona a paragrafu 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Poskytování podpurných opatření se bude odehrávat s využitím plánu pedagogické podpory, který bude vytvořen vždy individuálně na míru daného dítěte v kolektivu průvodců. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami bude probíhat souběžně s ostatními dětmi. Integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných vnímáme jako obohacující a cennou zkušenost. Lesní klub je však svojí podstatou omezen přijmout dítě s vysokým stupněm tělesného postižení. Je třeba, aby bylo dítě schopno se samo s použitím kompenzačních pomůcek nebo za pomoci asistenta pohybovat po zahradě, v terénu a v lese. Zázemí LK Oslavánek není vybaveno bezbariérovým přístupem a bezbariérovým sociálním zázemím. V

9

případě, že dítě potřebuje asistenta, tuto službu zajišťují i financují rodiče dítěte. Dále není LK Oslavánek vhodný pro děti s vyšším stupněm postižení autistického spektra a mentálním postižením, rytmus v LK Oslavánek je ovlivněn měnicími se ročními obdobími, měnicím se počasím a v souvislosti s těmito faktory se mění i podmínky programu a vlivy, které na děti zevnějšku působí. Přijetí takového dítěte však není vyloučeno, případná Žádost bude posouzena individuálně.

6. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

6.1 Zaměření LK

LK Oslavánek se ve svém pedagogickém pojetí inspiruje konceptem lesních mateřských škol, kde děti tráví většinu času venku v přírodě za každého počasí. Příroda se svojí proměnlivostí se stává nevyčerpatelným zdrojem vzdělávací nabídky, stejně tak situace vzniklé při pobytu v ní. Tato přírodní vzdělávací nabídka rozvíjí děti v jejich celistvosti. Ve srovnání s jinými mateřskými školami je pro lesní

Školky typické neobklopují děti klasickými hračkami a přebytečným materiálem. Děti mají k dispozici pracovní náčiní jako například motyčky, kyblíky a jiné zahradní nářadí. Nejčastěji ke svým hrám využívají materiál, který jim nabízí sama příroda – klacíky, listy, členitost terénu, potůček, stromy, přírodniny apod. Tím jsou děti odkázány mnohem více sami na sebe a na vlastní schopnost tvořit, schopnost imaginace, sociální dovednosti a samostatnost. Tyto dovednosti se v takovém prostředí rozvíjejí mnohem snadněji. Dítě má možnost bádát a vytvářet si vlastní prostředky k bádání. Dítě není odkázáno na předměty (hračky), které mají jasně daný účel a způsob použití, dítě rozvíjí kreativitu při tvorbě vlastních předmětů a jejich účelů. V přírodě nejsou děti směřovány, mají tu volnost a svobodu tvořit neomezeně.

Environmentální výchova je nedílnou součástí našeho programu. Při každodenní práci s dětmi se vytváří vhodné prostředí pro rozvoj jejich ekologického cítění. Učíme děti v běžném životě přistupovat k přírodě s láskou a podle toho se také chovat. Je podstatné děti takovému chování učit, jelikož jsou součástí planety Země a celého vesmíru a svým jednáním tady a teď ovlivňují budoucnost. Při denních činnostech a připravených programech upozorňujeme na zázraky přírody, učíme děti je vidět, uvědomovat si a oceňovat.

Hlavní cíle environmentální a ekologické výchovy:

- Vedení dětí k lásce k přírodě
- Poznávání přírody a jejích zákonitostí
- Pozitivní vztah k zvířatům a rostlinám
- Ochrana přírody
- Budování pozitivního a odpovědného vztahu a péče o místo, kde děti žijí
- Vytvořit u dětí elementární povědomí o okolním světě a jeho dění i vlivu člověka na životní prostředí

Další inspirací pro vzdělávací program LK je waldorfská pedagogika. Potřeba pravidelného řádu vyvolává v dětech pocit bezpečí, který je součástí principů LK. Orientace na cyklus přírody nás inspiruje při vytváření denního i měsíčního programu. Svět skřítků a víl je často naším tématem v programu.

6.2 Metody a formy vzdělávání

Intuitivní a situační pedagogika

V přírodě je každý den nepřeberné množství podnětů a podmínek k situační pedagogice, která je součástí našeho vzdělávacího programu. Průvodkyně naslouchají potřebám dětí v dané situaci a využívají potenciálu lesa k pedagogické činnosti. Přirozenou dětskou intuici průvodkyně nepotlačují a díky svobodě a volnosti, kterou děti v LK mají, ji dále rozvíjejí třeba pomocí intuitivních her.

Respektující přístup

Průvodkyně k dětem přistupují jako k nim rovným. Tento postoj posiluje již zmíněné oslovování „kamarádi“. Děti nejsou trestány ani odměňovány za své činy. Díky respektujícímu přístupu pomáháme dětem ke zdravé sebeúctě a vytváření zdravých hodnot. Díky malému počtu dětí je možné dát každému dítěti dostatek pozornosti tak, aby se mohlo ve skupině

zdravě vyvíjet.

Pohoda a vyrovnanost průvodců

Vzhledem k citlivosti dětí na neverbální komunikaci, je potřeba aby se pedagog/průvodce cítil co nejvíce vyrovnaně a v osobní pohodě. Díky tomu se může plně nacítit na skupinu a věnovat se dětem a programu. Součástí vzdělávání průvodkyň je osobní rozvoj, potřebou je chuť se rozvíjet.

Smysluplná činnost

V rámci programu LK se vždy věnujeme smysluplným činnostem, kterým děti snadno porozumějí a mohou se přidat. Součástí vzdělávacího programu jsou běžné denní činnosti, jako je vaření oběda, zametání, hrabání listí, rytí zahrady, příprava dřeva na zimu, atd. Průvodci dělají tyto činnosti s láskou a vědomě.

Rituály a značky místo příkazů

Namísto příkazů jsou do denního programu zahrnuty denní rituály, značky a pravidla, které v dětech vyvolávají pocit bezpečí a napovídají, co je třeba udělat. Za pomoci říkadel, básniček, hudebních nástrojů a neverbálních značek ukazujeme dětem, co je právě čeká (např. tleskáme „*Je potřeba uklidit, ať se může něco dít*“).

7. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah se odvíjí od přirozeného plynutí kalendářního roku. Nekonečným zdrojem je bytí tady a teď a citlivé reagování na vzdělávací potřeby kolektivu průvodců a dětí. V integrovaných blocích na každý měsíc školního roku jsou zahrnuta obecná témata, z kterých se vychází při tvorbě každoročně obměňovaného tematického plánu na celý školní rok, který se do dokumentu ŠVP zakládá. Tematický plán vytváří celý pedagogický tým na konci školního roku na týmové schůzce.

Vzdělávání podle ŠVP je cestou rozvoje klíčových kompetencí, mezi které řadíme:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

7. 1 Integrované bloky, klíčové kompetence

ZÁŘÍ

Témata: Sklizeň, Úroda, Pravidla ve školce

Čtnosti: Trpělivost

Klíčové kompetence: k učení, řešení problémů, sociální a personální

Svátky: Podzimní rovnodennost, Sv. Michael – projevení odvahy, Sv.

Václav Živel: Oheň

ŘÍJEN

Témata: Děkuvzdání Matce Zemi, Den Stromů, Podzemí a kameny Ctnosti: Vděčnost, Přátelství

Klíčové kompetence: k učení, komunikativní, sociální a občanské Svátky: Den Stromů

Živel: Oheň

Slavnost: Podzimní slavnost

LISTOPAD

Témata: Ukládání se ke spánku, Barevnost kolem nás

Ctnosti: Samostatnost

Klíčové kompetence: k řešení problémů, Činnostní a občanské Svátky: Sv. Martin

Živel: Oheň

PROSINEC

Témata: Advent – cesta do nitra, Ztišení, Rodina

Ctnosti: Síla

Klíčové kompetence: k učení, sociální a personální

Svátky: Mikuláš, Zimní slunovrat, Vánoční zvyky a tradice

Živel: Voda

Slavnost: Zimní slavnost

LEDEN

Témata: Kvality Tří králů, Voda a její skupenství, Stopování zvířat

Ctnosti: Laskavost

Klíčové kompetence: k řešení problémů, sociální a personální, k

učení Svátky: Tři králové

Živel: Voda

ÚNOR

Témata: Já člověk a tělo

Ctnosti: Odvaha

Klíčové kompetence: k učení, sociální a
personální, komunikativní

Svátky: Hromnice, Masopust, Sv. Brigité – osevňovací plán Živel:

Voda

BŘEZEN

Témata: Očista, Řemesla, Plodnost

Ctnosti: Spolupráce

Klíčové kompetence: činnosti a občanské,
komunikativní Svátky: Vynášení Morany, Jarní

rovnodennost

Živel: Půda

Slavnost: Jarní slavnost – oslava rovnodennosti a přivítání jara

DUBEN

Témata: Péče o zahradu, Čištění studánek,

Velikonoce Ctnosti: Spravedlivost

Klíčové kompetence: činnosti a občanské, k řešení
problémů Svátky: Velikonoce, Sv. Jiří

Živel: Půda

Slavnost: Beltain noc – večerní slavnost

KVĚTEN

Témata: Sazení, Práce na zahradě, Svatba nebe a země

Ctnosti: Moudrost

Klíčové kompetence: Činnostní a občanské, k učení, komunikativní

Živel: Vzduch

Výlety: Knihovna, Farma se zvířaty

ČERVEN

Témata: Sběr bylin, Přivítání Slunce

Ctnosti: Píle, Činorodost

Klíčové kompetence: k učení, komunikativní

Svátky: Sv. Ján, Letní slunovrat

Živel: Vzduch

Slavnost: Letní slavnost – oslava Slunce

8. EVALUAČNÍ SYSTÉM

8.1 Evaluace dětí

Evaluace dětí probíhá přirozeně sledováním dětí v denních činnostech. Průvodce řeší vždy děti ve svém kruhu ve dni, který průvodcuje. Průvodci hovoří o dětech každý měsíc na pedagogické schůzce, zejména zda je nějaký podnět k prodiskutování a je třeba náhled ostatních průvodkyň. Závěry jsou v případě potřeby předávány rodičům formou osobního sdělení na základě jejich vyžádání. Pokud je potřeba řešit dění akutně, uspořádá se mimořádná schůzka průvodkyň s rodiči, je-li to v dané situaci žádoucí. Průvodkyně jsou přístupné konzultacím s rodiči po domluvě na konkrétním termínu nebo má-li průvodkyně čas po skončení její pracovní doby.

Součástí evaluace dětí je i průběžné zhodnocování dosažených kompetencí v rámci předškolního vzdělávání a RVP. Protože tento proces vnímáme jako dynamický, neukotvený v konkrétním čase a na konkrétním místě, reagujeme na každé dítě individuálně a respektujeme jeho osobní růst. Z tohoto důvodu se v tematických plánech neobjevuje časově ohraničená doba, kdy se na předškolních kompetencích s dětmi pracuje. Reflexe dosažených kompetencí se provádí v rámci průběžně vkládaných a zapisovaných informací o každém dítěti do složky „Záznamy dětí“ vytvořené pro každé dítě navštěvující LK Oslavánek. S touto metodou začínáme, časem zjistíme, zda nám vyhovuje či nikoliv. Klademe důraz na pozitivní evaluaci.

8.2 Evaluace pedagoga

A) Interní evaluace pedagoga probíhá v rámci LK Oslavánek průběžně, především na pedagogických schůzkách 1x za měsíc, kde reflektujeme naši práci. V evaluaci pedagoga postupujeme dle Etického kodexu pedagoga lesní MŠ vypracovaného Asociací lesních mateřských škol a dle tabulky Sebehodnocení pedagoga. Tabulka pro vyplnění „Evaluace pedagoga“ je přílohou dokumentu ŠVP.

ETICKÝ KODEX PEDAGOGA LESNÍ MŠ

Pedagog ve vztahu k sobě

1. Pedagog reflektuje své potřeby a pocity, je schopen je vyhodnotit a zpracovat.
2. Pedagog dbá o svůj osobnostní a profesní rozvoj, je si vědom motivů a smyslu své práce.
3. Pedagog o sebe pečuje ve všech rovinách.

Pedagog ve vztahu ke kolegům

1. Pedagog v rámci profesních kompetencí respektuje soukromí kolegů a jejich osobnostní odlišnosti.
2. Pedagog v rámci tvůrčí spolupráce týmu komunikuje otevřeně a uplatňuje metody konstruktivní kritiky.
3. Pedagog si je vědom hranice profesních a osobních vztahů v týmu.

Pedagog ve vztahu k dětem

1. Pedagog zná a reflektuje potřeby dětí, respektuje jejich individuální odlišnosti a vytváří bezpečný prostor s jasnými hranicemi, ve kterém otevřeně a srozumitelně komunikuje.
2. Pedagog vědomě umožňuje dětem bezpečně riskovat a pracovat s chybou.
3. Pedagog vědomě směřuje k celostnímu rozvoji potenciálu dětí, je vzorem k nápodobě. **Pedagog ve vztahu k rodičům dětí**

1. Pedagog si je vědom hranic profesních a osobních vztahů s rodiči a zachovává mlčenlivost o důvěrných informacích rodiny.
2. Pedagog respektuje expertní roli rodiče k jeho vlastnímu dítěti a otevřeně a kompetentně s rodiči komunikuje o rozvoji dítěte.
3. Pedagog aktivně vytváří prostor pro spolupráci s rodiči.

Pedagog ve vztahu k instituci

1. Pedagog souzní a jedná v souladu s filosofií, pedagogickými východisky, cíli a metodami organizace.
2. Pedagog je nositelem udržitelného rozvoje, pečuje o společný prostor.

Pedagog ve vztahu k okolnímu prostředí

1. Pedagog reprezentuje svou práci v souladu s filosofií lesních mateřských škol.
2. Pedagog jedná v souladu s udržitelným rozvojem v sociální, ekonomické a ekologické rovině.
3. Pedagog užívá know-how členů Asociace lesních MŠ jen s jejich souhlasem.

B) Externí spolupráce a inspirace

V průběhu roku probíhají hospitace z jiných a do jiných lesních mateřských škol a klubů za účelem vzájemných konzultací, prohlubování zkušeností a dalšího pedagogického růstu.

Pedagogové jsou motivováni k návštěvám odborných seminářů a výchovně-vzdělávacích kurzů, nabídku kurzů předává pedagogům koordinátorka e-mailem.

Sledujeme odborné články, časopisy a závěrečné práce s tématem lesní mateřské školy, environmentální výchovy a předškolního vzdělávání.

Je-li třeba náhled externisty do situace v kolektivu dětí, spolupracujeme s psychologkou Mgr. Evou Kneblovou.

15

8.3 Evaluace programu a klubu

Pravidelně 1x za měsíc informujeme rodiče o programu a dění v LK na následující měsíc e-mailem. Prostřednictvím facebookového profilu Oslavánek informujeme rodiče a sympatizanty klubu o proběhlých akcích, což doplňujeme fotkami a komentáři. Webové stránky jsou průběžně aktualizovány, zveřejňujeme zde informace o budoucích aktivitách LK a spolku, reportujeme proběhlé akce. Na rodičovských schůzkách evaluujeme společně s rodiči dění v LK a spolku, informujeme o našich plánech, o ekonomické situaci, o změnách v týmu, pracovní době a všem potřebném. Rodiče se mohou k programu průběžně vyjadřovat, doplňovat jej, kritizovat a navrhopvat. Zpětnou vazbu poskytují rodiče na rodičovských schůzkách, při osobních setkáních s průvodkyněmi či písemnou zprávou do Vzkazovníku uloženém v zázemí klubu.

V Oslavánku na to „jdeme od lesa“, jsme a žijeme komunitou, rádi se setkáváme a užíváme společného času. Jsme si vědomi síly i křehkosti komunity – konání jednoho člena vždy ovlivní atmosféru celku, proto pracujeme na pozitivním, laskavém, otevřeném a respektujícím přístupu.

Děkujeme dětem, rodičům a kolegům za nezměrnou inspiraci k práci, jenž nám denně poskytují. Lesní klub Oslavánek

V Náměšti nad Oslavou, dne 18.3.2021

